
Magtens tredeling | Læsetid: 4 min.

Ekspertter om dom fra USA's højesteret: »Trump får friere spil«

En afgørelse fra den amerikanske højesteret vil samle mere magt hos præsident Donald Trump og gøre det nemmere at regere per dekret. »Demokratisk set dybt bekymrende,« siger professor

Otto Lerche Kristiansen

Dommen fra den amerikanske højesteret, som blev afsagt fredag, vil ifølge professor ved SDU Jørn Brøndal medføre en »betydelig« forøgelse af Donald Trumps magt og en svækkelse af domstolenes.

Ken Cedeno/Reuters/Ritzau Scanpix

De føderale domstole i USA vil i fremtiden få mindre magt til at stoppe Donald Trump.

Det er konsekvensen af en afgørelse fra amerikanske højesteret, som betyder, at domme fra landets lavere føderale domstole ikke længere vil have rækkevidde i hele landet og dermed ikke kunne underkende præsidentens beslutninger, selv om de måtte være i strid med forfatningen.

Dommen, som blev afsagt fredag, vil ifølge professor ved SDU Jørn Brøndal medføre en »betydelig« forøgelse af Donald Trumps magt og en svækkelse af domstolenes.

»Det er demokratisk set dybt bekymrende. Hele tanken med den amerikanske forfatning er, at der er en tredeling af magten, hvor de lavere føderale domstole for eksempel kan begrænse præsidentens magt ved at blokere for dekret. For distriktsdomstolene er den mulighed er væk nu,« siger han.

Ifølge professoren vil Trump komme til at regere per dekret »på et højere niveau« end tidligere.

Professor ved juridisk fakultet på Københavns Universitet Helle Porsdam er enig.

»Trump får friere spil. Domstolene har indtil videre sat sig op imod Trump i en række sager, men det vil de ikke kunne gøre længere. Han vil ikke møde så meget modstand som før,« siger hun.

»Vrøvl«

Donald Trump har på sit sociale medie Truth Social kaldt dommen en »KÆMPE SEJR«.

På et pressemøde i Det Hvide Hus fredag aften dansk tid beskrev han domstolenes mulighed for at underkende præsidentielle dekret som »en alvorlig trussel mod demokratiet«, fordi domstolene i stedet for at behandle sager ifølge ham har forsøgt at »diktere loven for hele landet«. Men ifølge Jørn Brøndal er det svært at se domstolenes kontrol som en trussel mod demokratiet.

Det er noget »vrøvl«, siger han.

Siden sin tiltrædelse har Donald Trump ifølge Federal Register underskrevet 164 præsidentielle dekretter. Det er mere end nogen anden præsident før ham og flere end præsident Joe Biden, som i hele sin præsidentperiode underskrev 162. Dermed er mange tiltag under Donald Trump blevet gennemført uden om den lovgivende forsamling og uden hensyn til den traditionelle lovgivningsproces, understreger Jørn Brøndal.

De præsidentielle dekretter er en omgåelse af »den sædvanlige vej« og et eksempel på, hvordan Donald Trump i sin præsidentperiode har »presset forfatningen til det yderste«, siger Jørn Brøndal.

»Hans måde at regere på er et åbenlyst forsøg på at afprøve grænserne for forfatningen i en retning, hvor det handler om at styrke præsidentmagten og se, hvad han kan komme afsted med.«

Ifølge Jørn Brøndal med en »vis succes«.

Det vil stadig være muligt for de lavere føderale domstole at tage stilling til lovligheden af et dekret fra præsidenten, men selv om Donald Trump skulle gøre noget »åbenlyst forfatningsstridigt«, vil dommen ikke have retsvirkning i hele landet.

– Men kunne man ikke sige, at det er rimeligt, når det er en lokal domstol?

»Det har flere præsidenter sagt gennem tiderne,« siger Jørn Brøndal og fortsætter:

»Men det amerikanske system er hængt op på en deling af magten, ikke bare mellem den lovgivende, dømmende og udøvende magt, men også mellem den føderale regering i Washington D.C. og 50 lokale regeringer rundt omkring i landet. Nu svækkes det princip, som handler om forholdet mellem centralmagten og delstaternes magt.«

Han tilføjer, at det traditionelt har været en konservativ mærkesag, at delstaterne skal have mere magt, og at den »store stygge centralmagt« i Washington skal have mindre.

»Men der sker altså det stik modsatte. Selv om Trump er præsident, og konservative sidder ved magten, svækker man en side af delstaternes magt, ved at man fratager dommerne muligheden for at have national gennemslagskraft.«

Kun seneste af flere eksempler

Sagen ved højesteret handler egentlig om retten til statsborgerskab.

I begyndelsen af året underskrev Donald Trump et dekret, som begrænser rettigheden, men det blev senere underkendt ved flere føderale domstole. Ifølge domstolene er Trumps dekret i strid med et tillæg til den amerikanske forfatning, som handler om, at alle personer født inden for landets grænser har ret til statsborgerskab.

Den amerikanske højesteret har endnu ikke taget stilling til spørgsmålet om statsborgerskab. Men Trumps administration har ifølge Helle Porsdam været »dygtige« til at få sagen til at handle om de lavere føderale domstoles magt og ikke om retten til statsborgerskab.

»Retten er ikke gået ind i selve spørgsmålet. De har fået højesteret til at tage stilling til et mere teknisk procedurespørgsmål og på den måde bruge sagen til at samle mere magt i regeringen.«

I højesteret stemte tre dommere imod at indskrænke de føderale domstoles magt og seks for, fordi de ifølge flertallet »sandsynligvis overstiger den rimelige myndighed, som Kongressen har givet de føderale domstole«.

De seks dommere i flertallet er alle udpeget af republikanske præsidenter, tre af dem af Trump, mens de resterende er udpeget af demokrater.

Sagen fredag er kun det seneste af flere eksempler, siger Helle Porsdam.

»Problemet i USA lige nu er, at den lovgivende magt ikke gør noget. Den tillader den udøvende magt at samle mere magt hos sig selv.«

– *På hvilke områder kan vi forvente, at han vil bruge den magt?*

»Det, tror jeg, vi kommer til at se overalt.«

Amerikansk stjernejurist: Det var forkert at føre straffesagerne mod Trump

Rune Lykkeberg

Trump uge for uge | 4 min.

En hidsig præsident flyver til Haag, bliver modtaget som prinsessen på ærten og vender hjem som en 'daddy'

Ida Nyegård Espersen

Analyse | 5 min.

En »hurtig og beskidt« aftale eller modangreb? Trumps handelskrig blusser op igen

Tore Keller

Hårde knaster

Blinker Trump, når han møder Kinas Xi? Meget står på spil under topmødet i Sydkorea

Martin Burcharth

Analyse

Fejde om fattigdom mellem Folketinget og kommunerne blusser op i valgkampen

Lars Trier Mogensen

Interview

Frederik Roland Sandby vil plante træer og udfase gasfyr. Lederen af Klimabevægelsen skifter landspolitik ud med kommunalpolitik

Otto Lerche Kristiansen

Analyse | 5 min.

Mere motorsav på vej efter overbevisende valgsejr til Javier Mileis regering

Resultatet af midtvejsvalget puster nyt liv i Mileis skandaleramte regering, der nu forventes at kunne fortsætte sine nedskæringer. Valget er også en sejr for Donald Trump, som havde sat milliarder af dollar på højkant for at støtte sin åndsfælle

Matias Ludvig Littauer

En bamse med et ondsindet blik
og et spektakulært tyveri

Kulturnyhedsbrev fra Anita Brask
Rasmussen

Manden, de kalder 'generalen', har
sat sig enevældigt på magten i
Novo Nordisk

Radio Information

David Cortright: Når vi
militariserer vores samfund, går
vi Putins ærinde

Langsomme samtaler

Kina lægger planer | 4 min.

Hovederne rullede, politikken bestod og rivaliseringen med USA trumfede: Sådan forløb Kinas fjerde plenum

Der var udskiftninger i toppen af kommunistpartiet og en ny femårsplan under dette års fjerde plenum i Kina. Trods nye udfordringer tegner det til en fortsættelse af det kinesiske styres eksisterende linje.

Frederik Kelter

Klumme | 3 min.

Rimfrosten kom, og så var det ellers bare om at komme i gang. Og lægge løg

Karen Syberg

Koncertanmeldelse | 6 min.

Ethel Cain er en ung generations stedfortræder udi livets lidelser og nydelser

Ralf Christensen

Kronik | 6 min.

Det er et fattigt samfund, der ikke kan tilbyde sine ældre omsorg, når de kommer på plejehjem

Theis Liebach Smedegaard

Pessimistens guide til fremtiden | 9 min.

Kollapsbevægelsen vil have sengepladser og feltkøkkener klar, når klimakatastrofen eskalerer

I sensommeren mødtes 800 mennesker i tyske Brandenburg i et første skridt mod at skabe en kollapsbevægelse, der skal gøre vores civilisations gradvise undergang til en »mindre lortet« oplevelse

Mikkel Vuorela

Ledere

Se alle

Information mener | 3 min.

Bag nordkoreansk far-datter-glansbillede ligger en ramponeret verdensorden

Varme optrin mellem Kim Jong-un og hans datter finder sted midt i store forandringer for Nordkorea. Forandringerne stadfæster, at vi befinder os i en tid, hvor gamle principper må vige for nye interesser

Frederik Kelter

Information mener | 2 min.

De fattigste er taberne i blå finanslov

Natalie Barrington Rosendahl

Klumme | 3 min.

Trump har vist, at USA har en ekstremt offensiv klimapolitik: Ødelæg den grønne omstilling globalt

Rune Lykkeberg

Hvis robotterne ikke kommer | 11 min.

AI er den næste store ... finanskrise

Mathias Sindberg

Debat

[Se alle](#)

Kommentar | 3 min.

Gymnasielærere: PDO er ikke et politisk påfund, men en realitet i det danske skolevæsen

Det er for letkøbt, når Red Barnets Johanne Schmidt-Nielsen afviser Tesfayes begreb som politiseret virkelighed. At børne- og undervisningsministerens løsning er kritisabel, betyder ikke, at problemet er fiktivt

Adam El-Matari

International kommentar | 5 min.

Internetnedlukning er endnu et eksempel på Talebans brutale angreb på piger og kvinder

Gordon Brown

Vil du bidrage til debatten i Information?

[Se hvordan](#)

Podcast

[Se alle](#)

Radio Information

Manden, de kalder 'generalen', har sat sig enevældigt på magten i Novo Nordisk

Rasmus Bo Sørensen

Den internationale retsorden

Skal folkeretten reformeres eller revolutioneres? I Berlin ledte verdens førende eksperter efter en vej ud af krisen

Johanne Breum Jacobsen & William Sass

Tre år ved magten | 7 min.

Fra fascismen til moderat konservativ? Meloni har bragt stabilitet – og en hård illiberal kant

Efter tre år ved magten står Giorgia Meloni i spidsen for en usædvanlig stabil italiensk regering, mens hun selv har omdannet sig til en overraskende ordinær politiker – med autoritære træk

Martin Gøttske

Læserbrev | 2 min.

Det er ikke udtryk for kolonialistisk mentalitet at sige »på Grønland«. Det er korrekt dansk

Rasmus Aagaard

Blød magt | 16 min.

Influencere, Labubu og abekongen har sat gang i en kinesisk fest. Vil kommunistpartiet crashe den?

Frederik Kelter

Eksportkrig | 8 min.

Xi Jinping vil snøre sækken med kritiske råstoffer til. Det kan ramme Europa hårdt

Niklas Hessel

Nyhedsbrev | 11 min.

Det må gerne blive lidt ubehageligt

Rune Lykkeberg

Lad det gro | 4 min.

»En kvindekrop med hår er stadig noget, der giver en 'ick'-effekt på folk, hvis de ser det«

Anna Ravn

Redaktionens udvalgte

Den internationale retsorden

Skal folkeretten reformeres eller revolutioneres? I Berlin ledte verdens førende eksperter efter en vej ud af krisen

Den internationale retsorden er flere gange blevet erklæret død, men med ødelæggelserne i Gaza lader fortvivlelsen til at have nået nye højder

Johanne Breum Jacobsen & William Sass

Information mener | Den internationale retsorden er i eksistentiel krise. Nu fortæller vi dens historie forfra
Anton Geist

Langsomme samtaler | 13 min.

Fredsforsker: Vi er et meget kritisk sted nu. Lige om lidt er der ingen grænser for atomkapløbet overheadet

Rune Lykkeberg

Klumme | 9 min.

»Det har jeg ikke råd til,« siger Maj My Humaidan ofte, efter hun flyttede tilbage København

Maj My Humaidan

Interview | 7 min.

Argentinsk sociolog: Javier Mileis pludselige skrøbelighed rammer højrepopulistiske allierede

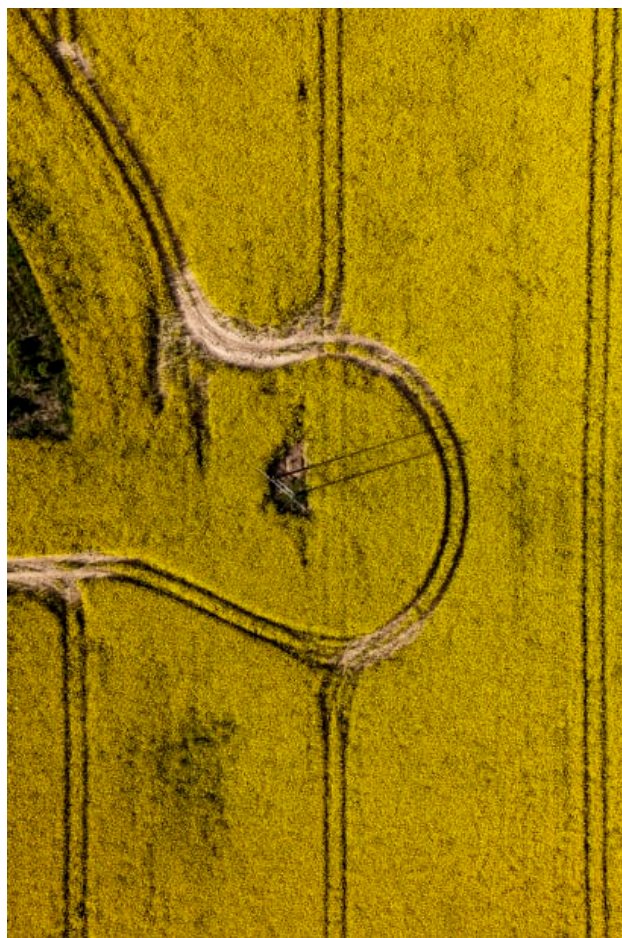
Et dårligt midtvejsvalg kan få omfattende konsekvenser for Argentinas præsident, Javier Milei, advarer den anerkendte sociolog Pablo Semán. Det kan sende chokbølger gennem systemet og også ramme hans støtter

Matias Ludvig Littauer

Gyldne marker | 8 min.

Milliardgevinst til landbruget gør det sværere at købe jord fri til natur

Marie Sæhl

 Arrangementer og kurser

[Se alle](#)

Filmsludder 'Det nye år'

Arrangementer

31. oktober

Et år med Trump

Arrangementer

6. november

Mesterklasse om samtidskunst efterår 2025

Mesterklasser

4. november, 18. november og 25.
november

Rabatter til abonnenter

Spil

Se alle

Find ordet

Ordnød

Læs og løs

Krydsord

7 bogstaver

Ordhjul

Nem

Sudoku

Svær

Sudoku

Paratviden

Quiz

Underholdning

Byens Lys | 1 min.

»Jeg skal såmænd bare
til årets litterære
begivenhed«

Lars Kramhøft

Iøvrigt | 1 min.

Førstedames feminitet eksponeres i fransk retssal

Niels Ivar Larsen

Folk | 1 min.

Cykelrytter misser rekord, fordi han blev fængslet i Rusland

Kristian Villesen

De seneste aviser

Se alle

27. oktober 2025

Læs avisen

24. oktober 2025

Læs avisen

23. oktober 2025

Læs avisen

22. oktober 2025

Læs avisen